

ANKOS AÇIK ERİŞİM VE KURUMSAL ARŞİVLER GRUBU ÇALIŞTAYI

*“Açık Erişim Arşivi Oluşturma Süreci:
Problemler ve Çözüm Önerileri ”*

Ulusal Açık Erişim Çalıştayı, 8-9 Kasım 2012, Hacettepe
Üniversitesi, Ankara

“Açık Erişim akademik camiada faydalı ortak çıkarların yaratılması amacıyla bilginin paylaşılmasına armağan edilmiş toplumsal bir harekettir.”

P2P Foundation

AÇIK ERİŞİMİN ORTAYA ÇIKIŞI

- Aniden Yükselen Maliyetler
- Bilimsel İletişimin Geniş Platformlara Taşınması
- Araştırma Etkisinin Artışına Duyulan İhtiyaç
- Dijital Miras'ın Korunmasına Duyulan İhtiyaç

“Başka hangi işte müşterilerden alınan mal,
gene aynı müşterilere müthiş fiyatlarla satılır
ve kalite kontrolü de gene aynı müşteriler
tarafından yapılır?”

(Bilimsel Bilgiye Açık Erişim: Hacettepe Açık Arşiv Uygulaması, Tonta & Ertürk, 2005)

AÇIK ERİŞİM KONUSUNDA ÖNCÜ ÇALIŞMALAR

- arXiv (Cornell Üniversitesi Kütüphanesi, 1991)
- Citeseer (Amerikan Ulusal Bilim Fonu)
- UK PubMed Central (Birleşik Krallık Sağlık Yayınları)
- SPARC (Bilimsel Yayınlar ve Akademik Kaynaklar Koalisyonu, 1998)
- Directory of Open Access Journals (DOAJ, 2002, İsveç Lund Üniversitesi Kütüphaneleri)

AÇIK ERIŞİM KONUSUNDA ÖNCÜ GİRİŞİMLER

- Budapeşte Açık Erişim Girişimi, 2002
- Bethesda Açık Erişim Yayıncılığı Bildirgesi, 2003
- Berlin Fen Bilimleri ve İnsani Bilimlerde Bilgiye Açık Erişim Bildirgesi, 2003
- IFLA Bilimsel Literatüre ve Araştırma Dokümantasyonuna Açık Erişim Bildirgesi, 2004

AÇIK ERİŞİM NEDİR

Açık Erişim, 2001 Budapeşte Açık Erişim İnisiyatifi'nde bilimsel literatürün internet aracıyla finansal, yasal ve teknik bariyerler olmaksızın, erişilebilir, okunabilir, kaydedilebilir, kopyalanabilir, yazdırılabilir, taranabilir, tam metne bağlantı verilebilir, yazılıma veri olarak aktarılabilir ve her türlü yasal amaç için kullanılabilir biçimde kamuya ücretsiz açık olması biçiminde tanımlanmıştır.

AÇIK ERİŞİM İÇİN TEMEL YOLLAR

- 1) Altın Yol (Gold OA Publishing)
- 2) Yeşil Yol (Green OA Self Archiving)

AÇIK ERİŞİMİN ANLAMI

- Yazarlar İçin
- Yayıncılar İçin
- Bilgi Yöneticileri İçin
- Okuyucular / Bilgi Kullanıcıları İçin

AÇIK ERİŞİMİN TEMEL YARARLARI

- Ücretlendirme ve Lisanslama konusundaki engelleri kaldırarak **Bilimsel Bilgiyi özgürleştirir**
- “Adil Kullanım” hakkı **sağlar**
- Çalışmanın tanınırlığını ve görünürlüğünü arttırarak bilimsel etkisini **yükseltir**
- Atıf oranlarını **yükseltir**
- Araştırmacıların literatüre daha geniş alandan bakmasını **sağlar**

AÇIK ERİŞİMİN KURUMSAL YARARLARI-1

- Kurumun bilimsel faaliyetlerinin çıktıları dünya ile **paylaşılır**
- Üniversite/Araştırma Merkezinin Web'deki **görünürlüğünü ve tanınırlığını arttırır**
- Üniversiteyi potansiyel paydaşlara **tanıtır**
- Dijital çıktıları toplar, yönetir ve uzun süreli **koruma sağlar**
- Kurumsal araştırma ve üretim faaliyetlerinin ölçülmesine **katkı sağlar**

AÇIK ERİŞİMİN KURUMSAL YARARLARI-2

- Akademik **işbirliğini artırır**
- Disiplinlerarası alanlarda çalışma ortamı **sağlar**
- Dijital Ders Materyallerinin **geliştirilmesini ve paylaşımını kolaylaştırır**
- Öğrencilere bilimsel gelişimlerini destekleyici içerik ve çalışmaları paylaşacakları platformu **sağlar**

Kurumsal Açık Erişimin Temel Unsurları

- Kurumsal Tanımlama: Kurumu tanıtan ve bünyesinde gerçekleştirilen tüm çalışmaların barındırılması
- Bilimsel İçerik: Bilimsel iletişimi güçlendirecek altyapının sağlanması
- Sürekli Büyüme ve Kalıcılık: Çalışmaların kalıcı olarak saklanacağı ve herkesin erişebileceği alanlar
- Karşılıklı işleyebilirlik (Interoperability): Arşivlerin tarama motorlarınca taranabilir ve görünebilir olması

KURUMSAL AÇIK ARŞİV İÇERİĞİ

- Makaleler
- Tezler
- Proje Çıktıları
- Kitap / Kitap Bölümleri
- Konferans Bildirileri / Sunumlar
- Teknik Dokümanlar / Kılavuzlar

FİKRİ MÜLKİYET HAKLARI

➤ Lisanslama Modelleri

- Depolama Lisansı
- Dağıtım Lisansı
- Creative Commons (CC)

➤ Telif Hakları

- Telif Hakları Kanunu
- Kurumsal Telif Haklarının Oluşturulması

KURUMSAL AÇIK ERİŞİM POLİTİKALARI

- Politika Uygulamaları:
 - ROARMAP: Registry of Open Access Repositories Mandatory Archiving Policies
- Zorunluluk Kavramı
 - Kamu kaynaklarıyla oluşturulan çıktıların paylaşılması
 - Bilimsel Çalışmaların kurumsal arşivlerde paylaşılması

TÜRKİYE'DE AÇIK ERIŞİM

- Önemli olaylar
- Farkındalığın Oluşumu
- Proje Üretme ve Projelere Katılım

TÜRKİYE’NİN PROJE ORTAKLIKLARI

- OpenAIREplus
- MedOANet

OpenAIRE

Open Access Infrastructure for Research in Europe

*Açık Bilimsel Bilgi Dünyası'na Yol Açma
Hazırlıkları: OpenAIREplus*

Avrupa Komisyonu, Avrupa Araştırma Konseyi'nin Açık Erişim Politikalarını ve 7. Çerçeve Programı Pilot Projesi'ni desteklemek amacıyla 7. Çerçeve Programı ve Avrupa Araştırma Konseyi Destekli Makalelerin tanımlanması, saklanması, erişimi ve görüntülenmesi için elektronik bir arayüz ve destek mekanizması kurarak geliştirmeyi planlamıştır. 3 yıl sürmesi planlanan OpenAIRE Projesi 7. Çerçeve Programı tarafından fon desteği almıştır.

Suivez-nous sur Twitter

Identifiez-vous

Identifiant

.....

login

Accueil

Open Access dans l'UE

Déposer des publications

Rechercher des publications

Aide

Actualités et événements

Paving the way to an open scientific information space: OpenAIREplus – linking peer-reviewed literature to associated data.

15 DÉCEMBRE 2011

0

0

OpenAIREplus (2nd Generation of Open Access Infrastructure for Research in Europe) was launched in Pisa in early December. The 30 month project, funded by the EC 7th Framework Programme, will work in tandem with OpenAIRE, extending the mission further to facilitate access to the entire Open Access scientific production of the European Research Area, providing cross-links from publications to data and funding schemes. This large-scale project brings together 41 pan-European partners, including three cross-disciplinary research communities.

The project will capitalise on the successful efforts of the OpenAIRE project which is rapidly moving from implementing the EU Open Access Pilot project into a service phase, enabling researchers to deposit their FP7 and ERA funded research publications into Open Access repositories. The current publication repository networks will be expanded to attract data providers from domain specific scientific areas. "The participatory design of OpenAIREplus will seamlessly guide the researcher to Open Access research data. The experienced consortium will pave the way to support the research work of European scientists and open up the road to multi-disciplinary science" says Dr. Norbert Lossau, Scientific Coordinator of OpenAIREplus and Director of Göttingen State and University Library, Germany.

Projeyle İlgili Bilgiler

○ General

- Starting date: Dec 1, 2011
- Duration: 30 months
- Total budget: 5.2 Mi

○ 41 ortak, 5 yeni katılımcı ülke

○ İşbirliği Ağı Ortakları

○ Teknik Altyapı ve İşletim

- CERN
- CNR-ISTI-IT
- ICM
- NKUA
- UniBIE

○ Topluluklar

- EBI – biyoloji
- DANS – sosyal bilimler
- STFC/BADC – iklim

○ Koordinasyon: University of Athens, GR - Goettingen State and University Library, DE - CNR-ISTI,

OpenAIREplus'ın Amaçları

- **DRIVER altyapısı** tarafından izinlenmiş olan bu Açık Erişim yayınlarını da kapsayan OpenAIRE veritabanını genişletmek.
- **OpenAIRE plus portalı** üzerinden içeriğin taranmaya, görüntülenmeye ve istatistik alınmasına açılması ile Standart Protokoller aracılığıyla, üçüncü-parti uygulamalara ve hizmet sağlayıcılarına sunulması.

OpenAIREplus'ın Amaçları

- Bilimsel bilgiye erişim için **Yayınları, Verisetlerini ve Projeleri** bütünleşik hale getiren katılımcı bir Açık Erişim altyapısı geliştirmek.
- **OpenAIRE arşiv ağlarını**, tematik arşivler ve veriseti arşivleriyle zenginleştirerek genişletmek.

medanet
Mediterranean Open Access Network

MedOANet: Amaçlar

- Akdeniz ülkelerindeki açık erişimle ilgili mevcut stratejileri, yapıları ve politikaları saptamak
- AE ile ilgili politika üretmek/karar vermek durumunda olan kişi ve kurumlarla bağlantıya geçerek AE politikası uygulama ilkeleri geliştirmek ve bu ilkelerin Türkiye de dahil Akdeniz ülkelerinde uygulanmasına yardımcı olmak

medoanet

Mediterranean Open Access Network

Home

The Project

News

Events

Documents

Useful Links

Partners

MedOANet

coordinated Open Access policies and strategies in Mediterranean Europe

Latest news

07.20.2012

Next events

17-22 September 2012

OA TRACKER

to be released in September 2012...

2011: Horizon 2020

Further steps will be taken towards Open Access, to ensure that research results are available to those who need them (European Commission)

2010: Innovation Union

MedOANet: Partnerler

- İtalyan Üniversite ve Araştırma Merkezleri Süper Bilgisayar Uygulamaları Konsorsiyumu (CASPUR)
- Fransız Ulusal Bilimsel Araştırma Merkezi (CNRS)
- Bilim ve Teknoloji Vakfı (İspanya)
- Minho Üniversitesi (Portekiz)
- Avrupa Araştırma Kütüphaneleri Derneği (LIBER)
- Nottingham Üniversitesi (Birleşik Krallık)